

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 21. 6. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet č.: AO-RPMS/2023/00894

Predmet podnetu: video na platforme Facebook

Subjekt: Meta Platforms Ireland Limited

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 151 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu evidovaný pod č. AO-RPMS/2023/00894 a uznala tento podnet podľa § 152 ods. 6 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu týkajúceho sa nelegálneho obsahu o výsledku preverenia podnetu.

T: 3. 7. 2023

Z: AO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 21.6.2023

Podnet na preverenie č.: AO-RPMS/2023/00894 zaevidovaný dňa 24.5.2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: video na platforme Facebook
Dátum poskytnutia obsahu: 30.05.2022

Služba: Facebook
Subjekt: Meta Platforms Ireland Limited

Dátum: 14. 5. 2023

OBSAH PODNETU:

Odôvodnenie podnetu: „Napĺňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti“

Popis nahlásenia obsahu platforme: „Dobrý deň. Videl som na FB príspevok televízie JOJ pod názvom: *Ukrajinec, ktorý zničil pod vplyvom alkoholu niekoľko luxusných áut, má stále vodičák a je stále bez obvinenia. Prečo, to sa dozviete v reportáži.*

[Ukrajinec, ktorý zničil pod vplyvom alkoholu niekoľko luxusných áut, má stále vodičák a je stále bez obvinenia. Prečo, to sa dozviete v reportáži. | By Diana Pavlisová TV JOJ |](#)

[Facebook.](#) *Myslím si, že to nie je v poriadku. Môže tam byť, namiesto "Ukrajinec", napísané "Róm"? Myslím, že tento príspevok porušuje zákon, kde sa v par 10, odst 1, písm.b píše: „Audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať nenávisť, znevažovať alebo hanobiť na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine,“. A odporúčam pozrieť si aj komentáre "tolerantných" Slovákov.....“*

Kancelária si od podávateľa dňa 24.5.2023 vyžiadala doplnenie informácie, či podávateľ nahlasoval predmetný príspevok platforme, prípadne doplnil odpoveď od platformu. Ku dňu 28.05.2023 podávateľ poskytol odpoveď, na základe ktorej predpokladáme, že daný obsah platforme nenahlásil:

„Nie. FB ma nezaujíma. Dal som podnet na prešetrenie správy z mainstreamu. Myslím si, že v prvom rade by vás malo zaujímať, či je to oprávnené, alebo nie. Pokiaľ budú naše oficiálne tv takto upozorňovať na určitú skupinu, alebo národnosť, tak to neprestane nikdy. A znova: keby to urobil Róm, tak by si nikto nikdy nedovolili uverejniť, že to spôsobil "Róm". Tak z akého dôvodu si dovoľia povedať, že: "Ukrajinec spôsobil nehodu"????“

URL adresa namietaného obsahu:

<https://www.facebook.com/watch/?v=323772873248892&ref=sharing>

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

§ 13 Vymedzenie obsahovej služby

(1)

Obsahová služba je služba určená na príjem verejnosťou koncovému užívateľovi alebo inému užívateľovi, ktorej obsah zostavuje jej poskytovateľ vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, či už z vlastnej iniciatívy, alebo na základe požiadaviek užívateľa a

a) vo vnímateľnej podobe tento obsah tvoria časovo usporiadané zvukové, obrazové alebo audiovizuálne komunikáty alebo štruktúrované textové informácie (lineárne mediálne služby), najmä programová služba,

b) vzniká ako poskytovateľom zostavená ponuka zvukových, obrazových alebo audiovizuálnych komunikátov alebo štruktúrovaných textových informácií, ku ktorým poskytovateľ služby umožňuje prístup užívateľovi jednotlivo alebo spoločne vo forme súboru obsahov (nelinéarne mediálne služby), najmä audiovizuálna mediálna služba na požiadanie a elektronický programový sprievodca,

c) vzniká ako poskytovateľom zostavená ponuka obsahových služieb podľa písmena a) alebo b), ku ktorým poskytovateľ obsahovej služby umožňuje prístup užívateľovi jednotlivu alebo spoločne vo forme súboru služieb (súborné mediálne služby), najmä retransmisia programových služieb a multiplex, alebo

d) je ďalším nezmeneným verejným prenosom multiplexu alebo jeho časti poskytovaným inou osobou ako pôvodným poskytovateľom multiplexu.

(2)

Obsahovou službou je aj platforma na zdieľanie obsahu, najmä platforma na zdieľanie videí.

§ 151 ods. 2:

Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý

a) napĺňa znaky detskej pornografie alebo extrémistického materiálu,

b) podnecuje ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu,

c) schvaľuje konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, alebo

d) napĺňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti.

§ 151 ods. 3:

Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať odôvodnenie, prečo môže predmetný obsah predstavovať nelegálny obsah, a musí byť z neho zrejmé, o aký konkrétny obsah ide. Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať aj dátum poskytnutia obsahu a názov platformy na zdieľanie obsahu alebo obsahovej služby nevyžadujúcej oprávnenie podľa tohto zákona, najmä elektronickej periodickej publikácie, spravodajského webového portálu alebo agentúrneho servisu, v rámci ktorých bol nelegálny obsah poskytnutý.

§ 152 ods. 6:

Ak regulátor nezačne konanie o zamedzení nelegálneho obsahu a podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu ani neodloží, regulátor označí podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu za neopodstatnený a upovedomí o tom podávateľa.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Pri posudzovaní možného výskytu nelegálneho obsahu vychádza Rada pre mediálne služby z citovaných ustanovení zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách, pričom definícia pojmu „nelegálny obsah“ je v zmysle § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách odvodená z definícií detskej pornografie, extrémistického materiálu, podnecovania alebo schvaľovania trestných činov terorizmu alebo z definícií trestných činov uvedených v § 151 ods. 2 písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z., ktorých znaky sú vymedzené v zákone č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.

Z uvedeného vyplýva, že Rada pre mediálne služby je oprávnená konať vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu podľa § 152 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách, avšak v zmysle tohto ustanovenia v jej kompetenciách nie je posudzovať kontroverzné, šokujúce, neetické či hanlivé tvrdenia a obsahy, ak zároveň nenapĺňajú definíciu „nelegálneho obsahu“ – t. j. ak nenapĺňajú znaky detskej pornografie, extrémistického materiálu, podnecovania ku konaniu alebo schvaľovania konania, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, znaky trestného činu popierania a schvaľovanie holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, znaky trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo znaky trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti. Kompetenciou Rady pre mediálne služby tiež nie je posudzovať pravdivosť či opodstatnenosť

tvrdení alebo teórií, ktoré nie sú podložené faktami alebo vedeckými dôkazmi (napr. tzv. „konšpirácií“ či „konšpiračných teórií“), ak tieto tvrdenia súčasne nenapĺňajú vyššie uvedenú definíciu „nelegálneho obsahu“.

Zároveň však podľa § 110 ods. 3 písm. q) zákona o mediálnych službách patrí do pôsobnosti regulátora spolupracovať s on-line platformami na zdieľanie obsahu pri efektívnom, proporcionálnom a nediskriminačnom uplatňovaní pravidiel poskytovania ich služieb (tzv. komunitné štandardy alebo iný súbor zásad pre používateľov). Poskytovateľ obsahovej služby je pritom podľa § 152 ods. 8 zákona o mediálnych službách povinný poskytovať regulátorovi túto súčinnosť a na tento účel mu na vyžiadanie poskytovať informácie aj umožniť zriadenie prístupu k svojej službe tak, aby bol výkon týchto činností čo najefektívnejší.

Podávateľ namieta obsah – status (video) na stránke Diana Pavlisová TV JOJ, na platforme Facebook, subjekt: **Meta Platforms Ireland Limited, 4 Grand Canal Square, Dublin 2, D02 X525, Írsko**), ktorý podľa názoru podávateľa môže propagovať násilie, podnecovať nenávisť a hanobiť na základe národného pôvodu alebo príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine.

Kancelária sa daným podnetom zaoberala na základe ustanovenia § 151 ods. 3 zákona o mediálnych službách, podľa ktorého *„Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať odôvodnenie, prečo môže predmetný obsah predstavovať nelegálny obsah, a musí byť z neho zrejmé, o aký konkrétny obsah ide. Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať aj dátum poskytnutia obsahu a názov platformy na zdieľanie obsahu alebo obsahovej služby nevyžadujúcej oprávnenie podľa tohto zákona, najmä elektronickej periodickej publikácie, spravodajského webového portálu alebo agentúrneho servisu, v rámci ktorých bol nelegálny obsah poskytnutý.“*

S ohľadom na predmet podnetu Kancelária posudzovala predmetný obsah na základe § 151 ods. 2 písm. d) zákona o mediálnych službách, podľa ktorého *„Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý napĺňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti.“*

Podávateľ namieta obsah videa zverejneného na stránke „Diana Pavlisová TV JOJ“, na platforme Facebook s tým, že dané video môže podľa neho *„propagovať násilie a otvorenou alebo skrytou formou podnecovať nenávisť, prípadne môže znevažovať alebo hanobiť na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmyšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine“*. Podávateľ v podnete namieta voči explicitnému uvedeniu štátnej príslušnosti vodiča, ktorý spôsobil dopravnú nehodu a zároveň všeobecne poukazuje aj na komentáre pod predmetným statusom.

Predmetné video na stránke „Diana Pavlisová TV JOJ“ na platforme Facebook obsahuje video s reportážnym príspevkom, ktorý bol uverejnený na televíznej stanici JOJ v relácii s názvom Krimi. Predmetné video je nazvané: *„Ukrajinec, ktorý zničil pod vplyvom alkoholu niekoľko luxusných áut, má stále vodičák a je stále bez obvinenia. Prečo, to sa dozviete v reportáži.“*, pričom identický daný text je zároveň i obsahom sprievodného textu k videu.

Samotná reportáž informuje o závažnej dopravnej nehode s relatívne vysokou škodovou udalosťou. Video začína zvukovou reláciou Krimi TV JOJ, a záberom na štúdio v ktorom sa nachádzajú moderátorka a moderátor televízie a ktorí následne uvádzajú samotnú reportáž, ktorou ďalej divákov sprevádza **redaktorka**. Video obsahuje okrem komentárov **redaktorky**

aj rozhovory s **hovorkyňou KR PZ Nitra Renátou Čuhákovou, riaditeľom MOTOR-CAR Nitra Samuelom Antošom** a opakované spomalené zábery auta, ktoré sa po strate kontroly prevráti a vráža do niekoľkých áut zaparkovaných na parkovisku pred predajňou luxusných áut. V predmetnej reportáži odznejú aj informácie o tom, že vodičovi, ktorý dopravnú nehodu spôsobil, bolo namerané v krvi viac ako 1 promile alkoholu a po nehode bol prevezený do nemocnice. Zároveň bolo zistené, že vodič nemal uzatvorenú zákonnú poisťku, no do dnešného dňa mu nebol odobratý vodičský preukaz, pretože v prípade stále prebieha vyšetrowanie a čaká sa na vyhotovenie znaleckých posudkov, nakoľko vodič uvádza, že vozidlo sa stalo neovládateľným kvôli technickej poruche, ktorá začala počas jazdy. Spoločnosti, ktorá prevádzkovala predajňu vznikla škoda približne 100.000 EUR, celkovo bolo poškodených 11 áut. Majiteľ spoločnosti uviedol, že dostali prísľúb od Slovenskej kancelárie poisťovateľov o uhradení predmetnej škody, aj keď vodič nemal platné zákonné poistenie.

Namietaný príspevok teda informoval o závažnej dopravnej nehode s relatívne vysokou škodovou udalosťou (vyčíslenou poisťovňou na sumu 100.000 Eur) a príslušných okolnostiach nehody (vodič pod vplyvom alkoholu, údajná technická chyba na vozidle a z toho vyplývajúce ešte stále prebiehajúce vyšetrowanie udalosti, auto vodiča nemalo platné povinné poistenie). Okrem týchto faktorov a skutočností bolo v nadpise statusu/názve videa a aj v predmetnej reportáži spomenuté, že vodič vozidla je ukrajinský štátny príslušník, pričom túto skutočnosť, t. j. medializovanie štátnej príslušnosti vodiča, namieta podávateľ vo svojej sťažnosti.

Za daných okolností sa **Kancelária domnieva, že predmetná informácia, t. j. že v tomto prípade ide o cudzieho štátneho príslušníka, patrila do súboru relevantných informácií o okolnostiach závažnej dopravnej nehody.**

V kontexte vojny na Ukrajine sa môže javiť niekomu takáto informácia ako kontroverzná alebo citlivá, no v reportáži nie je národnosť resp. pôvod vodiča nijakým iným spôsobom komentovaný. ani nijakým spôsobom nie je jeho ukrajinský pôvod dávaný do súvisu s okolnosťami vojny na Ukrajine a s pomocou pre ukrajinských utečencov a ani nie sú na základe tohto incidentu osoby ukrajinskej štátnej príslušnosti paušálne vykresľované negatívnym spôsobom.

Na základe výsledkov analýzy Kancelária dospela k názoru, že predmetný obsah nenapĺňa znaky podnecovania k nenávisti voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k národu, národnosti alebo etnickej skupine podľa **§ 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z.** Trestného zákona, na základe čoho sa ďalej Kancelária domnieva, že predmetný obsah uverejnený na stránke „Diana Pavlisová TV JOJ“ na platforme Facebook **nesplňa definičné znaky pre nelegálny obsah** podľa ustanovenia **§ 151 ods. 2 písm. d)** zákona o mediálnych službách.

S ohľadom na podanie sa Kancelária zamerala aj na sekciu komentárov pod videom, ktorá obsahovala vyše 900 komentárov používateľov platformy Facebook. Nakoľko sa v podaní len všeobecne spomínala celá sekcia komentárov a absentovali identifikátory pre konkrétne komentáre-obsahy, Kancelária v rámci náhodného monitoringu predmetnej sekcie komentárov konštatuje, že z hľadiska tematiky sa v rámci daných komentárov vyskytujú komentáre, ktoré kriticky hodnotia prácu policajného zboru nakoľko vodičovi nebol odobratý vodičský preukaz, prípadne z dôvodu uplatňovania údajných výhod pre Ukrajincov na úkor slovenských občanov. Ďalšia časť komentárov zároveň obsahovala prevažne negatívne naratívy spojené s utečencami z Ukrajiny na Slovenku. **V rámci vykonaného náhodného monitoringu predmetnej sekcie komentárov však Kancelária nezaznamenala také komentáre-obsahy, ktoré by svojou povahou a intenzitou mohli byť v rozpore s niektorým z príslušných ustanovení § 424 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z.,** na základe čoho sa ďalej Kancelária domnieva, že predmetné

komentáre-obsahy **nesplňajú definičné znaky pre nelegálny obsah** podľa ustanovenia § 151 ods. 2 písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

Kancelária sa preto v zmysle ustanovenia § 152 ods. 6 zákona o mediálnych službách, podľa ktorého „Ak regulátor nezačne konanie o zamedzení nelegálneho obsahu a podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu ani neodloží, regulátor označí podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu za neopodstatnený a upovedomí o tom podávateľa“, domnieva, že podnet je možné označiť za neopodstatnený.

ZÁVER:

Na základe uvedeného sme toho názoru, že predmetný príspevok publikovaný na platforme Facebook **nenaplnia definičné znaky nelegálneho obsahu podľa ustanovení § 151 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.**

Podnet na preverenie preto navrhujeme na základe § 152 ods. 6 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách posúdiť ako neopodstatnený.

Popis posudzovaného obsahu k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. AO-RPMS/2023/00894)

Služba: Facebook
Dátum poskytnutia obsahu: 30.05.2022
URL adresa: <https://www.facebook.com/watch/?v=323772873&248892&ref=sharing>

Predmetný obsah, ktorý podávateľ namieta je status na stránke Diana Pavlisová TV JOJ na platforme Facebook, ktorý obsahuje video s reportážou televíznej stanice JOJ v relácii s názvom Krimi. Daný príspevok obsahuje nadpis „*Ukrajinec, ktorý zničil pod vplyvom alkoholu niekoľko luxusných áut, má stále vodičák a je stále bez obvinenia. Prečo, to sa dozviete v reportáži.*“

Video začína zvukovou relácie Krimi TV JOJ a záberom na štúdio v ktorom sa nachádzajú **moderátorka** a **moderátor** televízie ktorí následne uvádzajú úvod k reportáži. Samotnú reportáž ďalej uvádza **redaktorka**. Video obsahuje vyjadrenia **hovorkyne KR PZ Nitra Renáty Čuhákovvej** a **riaditeľa MOTOR-CAR Nitra Samuela Antoša** a opakované spomalené zábery z bezpečnostných kamier zachytávajúce auto, ktoré sa po strate kontroly prevráti a vráža do niekoľkých áut zaparkovaných na parkovisku pred predajňou luxusných áut.

Moderátorka: „*Vodič, ktorý mal pod vplyvom alkoholu vraziť do predajne luxusných áut je stále bez obvinenia a ani mu nezadržali vodičský preukaz.*“

Moderátor: „*Ide o nehodu, ktorá sa stala ešte vo februári v Nitre. Muž mal pred políciou rôzne výhovorky.*“

Redaktorka: „*Pozeráte sa na autentické zábery z februára. Vozidlo vyletelo z cesty a letí rovno k predajni. Tam sa ešte niekoľkokrát prevráti. Vráža pri tom aj do luxusných áut zaparkovaných v areáli. Po zrážke muž z Ukrajiny nafúkal vyše 1 promile. Následne bol prevezený do nemocnice. Zdalo sa, že za krátko príde o vodičský preukaz, no zatiaľ sa tak nestalo.*“

Hovorkyňa KR PZ Nitra Renáta Čuháková: „*Nakoľko bolo od začiatku v prípade veľa nejasností, prebieha momentálne znalecké dokazovanie, preto nie je možné nateraz vo veci rozhodnúť.*“

Redaktorka: „*Podľa informácií televízie JOJ, muž sa vyhovára na to, že nešoféroval a taktiež, že na aute bola aj technická porucha. Preto sa ešte stále čaká na znalecké posudky.*“

Riaditeľ MOTOR-CAR Nitra Samuel Antoš: „*Pán vodič tvrdil, že nešoféroval a mal technickú poruchu na vozidle. Sme obdržali z polície vlastne tieto prehlásenia.*“

Hovorkyňa KR PZ Nitra Renáta Čuháková: „*Hneď ako to bude možné, teda v prípade dokázania viny, bude vydané rozhodnutie o vznesení obvinenia, čo bude mať za následok aj prípadné zadržanie vodičského preukazu*“

Redaktorka: „*Škody, ktoré vznikli na poškodených autách sa vyšplhali na takmer 100.000,- EUR. Vozidlo, ktoré do areálu vrazilo však nemalo zákonnú poisťku, z ktorej mali byť zaplatené.*“

Riaditeľ MOTOR-CAR Nitra Samuel Antoš: „*Slúbila nám Slovenská kancelária poisťovateľov, že škody budú uhradené, napriek tomu teda že, vodič nemal platnú poisťku.*“

Redaktorka: „*Celkovo sa ukázalo, že je poškodených 11 áut, niektoré sú už opravené a ďalšie na opravu čakajú. Diana Pavlisová, Televízia JOJ.*“